

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1440

Vragen van het lid **Van der Plas** (BBB) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het vuurwerkverbod* (ingezonden 15 december 2021).

Antwoord van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid) en Staatssecretaris Heijnen (Infrastructuur en Waterstaat) (ontvangen 24 januari 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 1249.

Vraag 1

Bent u op de hoogte van het nieuwsbericht «Nederlanders massaal naar «vuurwerkwalhalla» België: «Wordt met twee maten gemeten»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Heeft u rekening gehouden met de toename van vuurwerk aankopen van Nederlanders in buurlanden?

Antwoord 2

Een deel van het vuurwerk dat in het buitenland wordt gekocht is in ons land verboden, ook zonder het recente tijdelijke vuurwerkverbod. Nederland hanteert voor consumentenvuurwerk extra beperkingen ten opzichte van het Europese beleid. Vuurwerkaankopen in het buitenland voldoen daarom niet altijd aan de Nederlandse regels. Het is bekend dat jaarlijks Nederlanders het vuurwerkbesluit proberen te omzeilen door online of in het buitenland zwaarder vuurwerk te kopen dan in Nederland is toegestaan. Over de hoeveelheden vuurwerk die aangeschaft zijn in het buitenland is geen informatie bekend. Het Openbaar Ministerie houdt cijfers bij van het aantal kilogram inbeslaggenomen vuurwerk. Zie hiervoor het antwoord vraag 6. Politie en OM hebben ook afgelopen jaar weer stevig ingezet op de opsporing van illegaal vuurwerk. Specifiek rond de jaarwisseling heeft de politie extra gecontroleerd in grensgebieden. Het bezit en afsteken van illegaal vuurwerk is een misdrijf. In Duitsland gold overigens door Covid-19 afgelopen jaarwisseling eveneens wederom een verbod op de verkoop van vuurwerk.

¹ Algemeen Dagblad, 9 december 2021, «Nederlanders massaal naar «vuurwerkwalhalla» België: «Wordt met twee maten gemeten»», <https://www.ad.nl/binnenland/nederlanders-massaal-naar-vuurwerkwalhalla-belgie-wordt-met-twee-maten-gemetten~afb8307a/>

Vraag 3

Hoe heeft u hier tot dusver op geanticipeerd?

Antwoord 3

De politie heeft al voor het afkondigen van het tijdelijke vuurwerkverbod intensief ingezet op het opsporen van handel in illegaal vuurwerk vanuit het buitenland en in Nederland. Meer dan voorheen wordt informatie gestuurd onderzoek gedaan op versleutelde berichtenservices en (andere) sociale media. Specifiek rond de jaarwisseling is in de grensstreek met België op vervoer van illegaal vuurwerk gecontroleerd. Vuurwerkzaken worden afgehandeld conform de Richtlijnen voor strafvordering vuurwerkdelicten. De eisen kunnen oplopen tot een gevangenisstraf van 9 maanden voor de handel in geïmproviseerd vuurwerk.

Het tijdelijk vuurwerkverbod tijdens de afgelopen jaarwisseling is breed uitgemeten in de media. Er is campagnemateriaal beschikbaar gesteld voor het brede publiek maar ook voor bijvoorbeeld gemeenten. Het motto was: «verknal het niet voor elkaar» en «verknal het niet voor jezelf». Daarnaast is het lespakket 4VuurwerkVeilig voor basisschoolleerlingen aangepast op het tijdelijke vuurwerkverbod. Dit pakket is door meer dan 1.000 basisscholen gebruikt. Tot slot wordt de informatie over vuurwerk en het vuurwerkverbod op rijksoverheid.nl en vraaghethedpolitie.nl actueel gehouden.

Vraag 4

Op welke wijze hoopt u het vuurwerk verbod te handhaven nu mensen hun vuurwerk over de grens halen?

Antwoord 4

Door controles in grensgebieden is gehandhaafd op in het buitenland gekocht en in Nederland (voor consumenten) verboden vuurwerk. Bij het handhaven op het afsteken van vuurwerk is niet relevant of het vuurwerk eerder in Nederland of in het buitenland is gekocht. Zie ook de antwoorden op vragen 2 en 3.

Vraag 5

Is voor deze handhaving extra politie inzet nodig? Zo ja, hoeveel? Zo ja, waar wordt deze inzet weggehaald?

Antwoord 5

Bij het bepalen van de inzet rondom de afgelopen jaarwisseling is de politie uitgegaan van een inzet vergelijkbaar met die van vorig jaar toen er ook een vuurwerkverbod gold.

Vraag 6

Kan u een schatting maken van hoeveel zwaar en illegaal vuurwerk het land binnenkomt nu Nederlanders hun vuurwerk uit het buitenland halen?

Antwoord 6

Er zijn geen cijfers bekend over de totale hoeveelheid vuurwerk dat in het buitenland is gekocht. Evenmin is bekend welk aandeel van het vuurwerk gekocht in het buitenland als zwaar en/of illegaal in ons land is aangemerkt. Het Openbaar Ministerie houdt cijfers bij van het aantal kilogram inbeslaggenomen vuurwerk. In heel 2021 is 205.904 kilogram in beslag genomen. In heel 2020 was dat 122.815 kg en in 2019 61.429 kg.

Vraag 7

Is het risico op letsel bij het gebruik van zwaar buitenlands vuurwerk hoger dan bij Nederlands consumentenvuurwerk (waar ook instructies en veiligheidsattributen bij worden geleverd)?

Antwoord 7

Uit letselcijfers komt naar voren dat per afsteekmoment het risico van letsel bij (illegaal) zwaar vuurwerk groter is dan bij het afsteken van legaal vuurwerk zoals F1². Dit letsel is vaak zwaarder in vergelijking met letsel door

² Zie bv tabel 3.2 uit Type vuurwerk en letsel, jaarwisseling 2020–2021, VeiligheidNL.

legaal consumentenvuurwerk. Het aantal letselgevallen bij spoedeisende hulpdiensten en huisartsenposten dat veroorzaakt is door (illegaal) zwaar vuurwerk was tijdens de afgelopen twee jaarwisselingen (2020–2021 en 2021–2022) met een tijdelijk vuurwerkverbod lager dan tijdens de jaarwisseling 2019–2020. Nederland hanteert voor consumentenvuurwerk nationale beperkingen op het Europese beleid. Vuurwerkaankopen in het buitenland voldoen daarom niet altijd aan de Nederlandse regels. De hoeveelheid vuurwerk die in het buitenland is aangeschaft is niet bekend. Over de herkomst van het vuurwerk en gebruik van vuurwerkbril zijn geen gegevens bekend.

Vraag 8

Zijn de spoedposten berekend op vuurwerksslachtoffers door dit zware vuurwerk uit het buitenland?

Antwoord 8

De spoedeisende hulp afdelingen van de ziekenhuizen en de huisartsenposten waren, zoals ieder jaar, voorbereid op de jaarwisseling.

Het tijdelijk vuurwerkverbod op eindejaarsvuurwerk dat was ingesteld om de zorg te ontzien, heeft effect gehad, zij het minder dan vorig jaar. Totaal hebben zich op 31 december en 1 januari 773 mensen gemeld bij SEH en HAP met vuurwerkletsel³. Dat is ruim twee keer zo veel als vorig jaar toen er eveneens een tijdelijk vuurwerkverbod gold om de zorg te ontlasten. Vergeleken met de meest recente jaarwisseling zonder tijdelijk vuurwerkverbod, namelijk de jaarwisseling van 2019–2020, zijn de letselcijfers met 40% gedaald. Het aandeel van zwaar illegaal vuurwerk in de letselcijfers bij de spoedeisende hulpdiensten was de afgelopen jaarwisseling⁴ kleiner dan tijdens de jaarwisseling van 2020–2021.

Vraag 9

Heeft u dit meegewogen bij de beslissing om het vuurwerkverbod voor legaal en veilig siervuurwerk af te kondigen?

Antwoord 9

Het kabinet is tot dit besluit gekomen vanwege de oplopende druk op de zorg door covid-19 en de onzekerheid omtrent de situatie in de ziekenhuizen tijdens de jaarwisseling. Het kabinet wilde voorkomen dat de druk op de zorg werd vergroot met vuurwerksslachtoffers.

Vraag 10

Is het de rol van de rijksoverheid om een oordeel te geven over de zinvolheid van legale uitgaven door burgers, aangezien u in uw brief aan de Kamer over het vuurwerkverbod u als argument voor het verbod «het vuurwerkverbod bespaart de burger ca. 75 miljoen euro aan aanschafkosten van vuurwerk» noemt?⁵

Vraag 10

Is het de rol van de rijksoverheid om een oordeel te geven over de zinvolheid van legale uitgaven door burgers, aangezien u in uw brief aan de Kamer over het vuurwerkverbod u als argument voor het verbod «het vuurwerkverbod bespaart de burger ca. 75 miljoen euro aan aanschafkosten van vuurwerk» noemt?⁶

Vraag 11

Waarom wordt dit argument ingebracht als u het vuurwerkverbod in uw eerdere communicatie als een noodmiddel ter bestrijding van de Covid-crisis uitlegt?

³ Letsels die buiten 31 december en 1 januari zijn ontstaan zijn niet meegenomen in deze tellingen.

⁴ Zie bv tabel 3.1 en 3.2 uit ongevallen met vuurwerk, jaarwisseling 2021–2022, VeiligheidNL.

⁵ Kamerstuk 28 684, nr. 674

⁶ Kamerstuk 28 684, nr. 674

Antwoord 11

Dit is niet als argument gebruikt voor het besluit om te komen tot een vuurwerkverbod. Zie ook het antwoord op vraag 10.

Vraag 12

Hoeveel van het gereserveerde geld is uitgekeerd aan ondernemers, aangezien u in uw brief een besparing voor de burger van 75 miljoen euro en een gereserveerde compensatie voor ondernemers van 40 miljoen euro in het afgelopen jaar noemt?

Antwoord 12

Voor de vuurwerkspecifieke compensatieregeling voor de jaarwisseling 2020–2021 was € 9,4 miljoen gereserveerd voor TSVC-19 detailhandel en € 16 miljoen voor de TSVC-19 opslag en vervoer. Dit zijn specifieke regelingen voor de vuurwerkbranche bovenop het generieke steunpakket dat beschikbaar is voor ondernemers.

Totaal is voor de TSVC-19 detailhandel € 8 miljoen uitgekeerd aan steun. De TSVC-19 opslag en vervoer is nog niet afgerond, maar er is voor ruim € 15 miljoen aan aanvragen binnengekomen. De definitieve hoogte kan pas worden vastgesteld als de beschikkingen definitief zijn vastgesteld. Voor de TSVC-19 opslag en vervoer is dit eerste helft 2022 beoogd. De voorschotten (80% van de subsidie) zijn uitgekeerd.

Vraag 13

Hoeveel geld is er dit jaar gereserveerd ter compensatie van ondernemers in de vuurwerkbranche?

Antwoord 13

Net zoals vorig jaar komen er twee aparte subsidieregelingen specifiek voor de vuurwerkbranche: een regeling voor de detailhandel (verkoop van vuurwerk aan consumenten) en een regeling voor opslag en vervoer van onverkocht vuurwerk, met name gericht op vuurwerkimporteurs. Bij de nieuwe subsidieregelingen is zoveel mogelijk aangesloten bij de regelingen van vorig jaar. Dit heeft de snelheid in het proces van totstandkoming van deze regelingen bevordert. Het kabinet stelt voor deze regelingen en de uitvoering een bedrag van € 28 miljoen beschikbaar. Naast deze specifieke vuurwerkregelingen kunnen vuurwerkbedrijven ook een beroep doen op de generieke steunmaatregelen, zoals de TVL en de NOW⁷.

Voor nadere informatie verwijs ik naar de brief van de Staatssecretaris van lenW van 22 december jl. over de compensatieregeling vuurwerkverbod jaarwisseling 2021–2022⁸.

Vraag 14

Bent u bereid ruimhartiger te compenseren vanwege de korte termijn waarop het verbod is afgekondigd?

Antwoord 14

Ja, de subsidieregeling voor de detailhandel kent ten opzichte van de voorgaande subsidieregeling een flinke verruiming. Het forfaitaire bedrag wordt met € 1.000 verhoogd naar € 4.500⁹. Conform het verzoek van uw Kamer naar aanleiding van de motie van de leden Peter de Groot, Geurts, Hagen, Van Haga en Van der Plas kan het forfaitaire bedrag worden aangevraagd per verkooplocatie tot een maximum van vijf verkooplocaties per KvK¹⁰.

Vraag 15

Vindt u een vuurwerkverbod nog steeds een goed idee?

⁷ TVL Q4 2021 | Coronavirus: financiële regelingen | Rijksoverheid.nl

⁸ Kamerstuk 28 684, nr. 689

⁹ Kamerstuk 28 684, nr. 676

¹⁰ Kamerstuk 28 684, nr. 683

Antwoord 15

Er heeft specifiek voor de jaarwisseling 2021/2022 een belangenafweging plaatsgevonden tussen de overbelasting van de zorg en verbieden van het consumentenvuurwerk dat nog is toegestaan, het zogenaamde siervuurwerk. Deze belangenafweging acht het kabinet nog steeds de juiste, gelet op de daling van de letselcijfers ten opzichte van de meest recente jaarwisseling zonder vuurwerkverbod.

Vraag 16

Bent u bereid het vuurwerkverbod te heroverwegen? Zo nee, bent u bereid het vuurwerkverbod betreffende bepaalde categorieën siervuurwerk af te zwakken zodat Nederlanders zich niet genoodzaakt voelen om zwaarder vuurwerk uit het buitenland te halen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 16

Het tijdelijke verbod gold voor afgelopen jaarwisseling vanaf 18 december 2021 en is inmiddels op 2 januari 2022 komen te vervallen. In deze periode was de druk op de zorg onverminderd hoog zodat er geen reden voor heroverweging was. Vanaf 2 januari 2022 zijn de reguliere regels voor consumentenvuurwerk van toepassing waar bepaalde soorten siervuurwerk zijn aangewezen als toegestaan voor consumenten tijdens de jaarwisseling. Er was geen reden voor Nederlanders om vuurwerk in het buitenland te kopen. Het vervoeren en afsteken van consumentenvuurwerk was deze jaarwisseling immers verboden. De verkoop en afsteken van categorie F1-vuurwerk was overigens toegestaan.

Vraag 17

Zou u deze vragen een voor een willen beantwoorden?

Antwoord 17

Ja.

Vraag 18

Zou u deze vragen voor 25 december 2021 willen beantwoorden?

Antwoord 18

Het is helaas niet gelukt om deze vragen voor 25 december 2021 te beantwoorden.